

Událostné dění

Je třeba vážně uvažovat o charakteristice dění, které můžeme specifikovat jako „událostné“, tj. které můžeme označit jako „pravou událost“. Takové dění nemůžeme totiž redukovat na setrvačnosti, protože setrvačnost je právě to, co se uprostřed dění neděje (resp. co se děje nesrovnatelně pomaleji než samo dění zmíněné události); setrvačnosti obvykle nejsou omezeny trváním události, a to ani co do minulosti (předcházely počátku události a trvají i v jejím průběhu), ani co do budoucnosti (zůstávají aktuálně skutečnými i po konci události), a to aniž by mohly být z průběhu události vyřazeny jako k ní nenáležící, jako jí „cizí“. Právě naopak: naprostá většina pravých událostí dočasně (tj. po dobu trvání vlastního dění nebo po dobu i kratší) integruje takové setrvačnosti (či částečné setrvačnosti) do svého vlastního dění jako jejich „stavební kameny“. Nejde ovšem o stavební kameny vůči událostnému dění zcela netečné, nýbrž naopak vůči němu nějak vnímavé a schopné na ně nějak reagovat, schopné se přizpůsobit té úloze, kterou jim událostné dění přiděluje a pro kterou je do svého průběhu angažuje. To však předpokládá, že událost nestanovuje jen úlohy pro své „podřízené“ složky, ale také sobě samé. Whitehead tomuto „ukládání úloh“ říká „plán těla“, „plán organismu“ (v SMW,); bylo by nepochopením chápat tento plán jako něco předem stanoveného resp. vyňatého z času a z dění události samé. Přesto musíme s něčím jako „plán“ nebo „úkol“, „závazek“ či „povinnost“ počítat, ale nikoli jako s něčím daným a hotovým, nýbrž jako s něčím, co má být zčásti dodrženo, ale zčásti teprve dopracováno, a to jednak – a především – aktivním výkonem bytí samotné události, jednak – a to podle okolností – aktivním reagováním jak na ty skutečnosti, které jsou jakožto „dané“ někde v nejbližším okolí oné události, jednak i na skutečnosti, které vznikají teprve v důsledku této schopnosti události reagovat na své okolí.

(Písek, 071028-1.)